

WYDZIAŁ MATEMATYKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa w języku polskim Całka stochastyczna i teoria martyngałów	
Nazwa w języku angielskim Stochastic integral and the theory of martingales	
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	
Specjalność (jeśli dotyczy):	
Stopień studiów i forma:	III stopień
Rodzaj przedmiotu:	Przedmiot podstawowy
Kod przedmiotu	MAT1309
Grupa kursów	TAK/ NIE*

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90				
Forma zaliczenia	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	2				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1				

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. Znajomość rachunku prawdopodobieństwa i podstaw procesów stochastycznych
2. Kompetencje w docieraniu do uzupełniających obszarów wiedzy i umiejętności

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Student zapozna się z wybranymi pojęciami i wynikami w teorii całkowania stochastycznego i teorii martyngałów.
- C2 Student nabeździe umiejętność posługiwania całką stochastyczną i martyngalami w analizie stochastycznej.
- C3 Student nabeździe umiejętność stosowania zaprezentowanych na wykładzie twierdzeń do pracy naukowej w matematyce lub fizyce teoretycznej.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Posiada wiedzę dotyczącą martyngałów i całki stochastycznej.

PEK_W02 Ma wiedzę dotyczącą stosowania martyngałów i całki stochastycznej w analizie stochastycznej.

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Ma umiejętności związane z metodyką i metodologią badań naukowych

PEK_U02 Potrafi kreować i samodzielnie prowadzić badania naukowe

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 Jest świadomy roli współpracy, w tym międzynarodowej

PEK_K02 Ma świadomość wagi prowadzenia oryginalnej działalności naukowej

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Filtracja, warunkowa wartość oczekiwana, martyngał	2
Wy2	Zbieżność martyngałów	2
Wy3	Nierówności Burkholdera-Gundy'ego	2
Wy4	Losowe miary Poissona	2
Wy5	Wzór Mecke-Palma	2
Wy6	Martyngały definiowane przez całki względem miar Poissona	2
Wy7	Konstrukcja Lévy'ego-Itô procesów Lévy'ego	2
Wy8	Proces Wienera	2
Wy9	Biały szum i Wielomiany Hermite'a	2
Wy10	Ortogonalne miary losowe	2
Wy11	Całkowanie stochastyczne względem miar losowych	2
Wy12	Elementu rachunku Malliavina dla procesów skokowych	2
Wy13	Elementy rachunku Malliavina dla procesu Wienera	2
Wy14	Stochastyczne równania różniczkowe i rozwinięcia Wagnera-Platena	2
Wy15	System Lévy'ego dla procesów Markowa	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 wykład

N2 konsultacje

N3 prace pisemne: rozwiązywanie zadań i problemów

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01, PEK_U02, PEK_W01, PEK_W02	uczestnictwo w wykładzie
F2	PEK_W01, PEK_W02, PEK_U01, PEK_U02, PEK_K01, PEK_K02	rozwiązywanie zadań i problemów
$P=0.5 \cdot F1 + 0.5 \cdot F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Revuz, Daniel; Yor, Marc. Continuous martingales and Brownian motion. Grundlehren der Mathematischen Wissenschaften, 293. Springer-Verlag, Berlin, 1999.
- [2] Schilling, René. Measures, Integrals and Martingales. Cambridge University Press, Cambridge, 2010.
- [3] Schilling, René. An Introduction to Lévy and Feller Processes (Advanced Courses in Mathematics - CRM Barcelona 2014). Preprint (<http://www.math.tu-dresden.de/sto/schilling>, Birkhäuser Verlag)

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Bogdan, Krzysztof ; Byczkowski, Tomasz ; Kulczycki, Tadeusz ; Ryznar, Michal ; Song, Renming ; Vondraček, Zoran. Potential analysis of stable processes and its extensions. Lecture Notes in Mathematics, 1980. Springer, 2009.
- [2] Kallenberg, Olav. Foundations of Modern Probability, Springer, 2002.
- [3] Kingman, J.F.H.. Procesy Poissona. Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002.
- [4] Ikeda, Nobuyuki; Watanabe, Shinzo. Stochastic Differential Equations and Diffusion Processes, North-Holland, 1981.
- [5] Nualart, David. The Malliavin Calculus and Related Topics, Springer, 2006.
- [6] Platen, Eckhard, Bruti-Liberati, Nicola. Numerical Solution of Stochastic Differential Equations with Jumps in Finance, Springer, 2010 (187-231).
- [7] Privault, Nicolas. Stochastic analysis in discrete and continuous settings with normal martingales. Lecture Notes in Mathematics, 1982. Springer, 2009.
- [8] Sato, Ken-iti. Lévy processes and infinitely divisible distributions. Cambridge Studies in Advanced Mathematics, 68. Cambridge University Press, 2013.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

PROF. DR HAB. INŻ. KRZYSZTOF BOGDAN, krzysztof.bogdan@pwr.edu.pl

**MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
STOCHASTIC INTEGRAL AND THE THEORY OF MARTINGALES
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU
I SPECJALNOŚCI**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)**	Cele przedmiotu***	Treści programowe***	Numer narzędzia dydaktycznego***
PEK_W01 (wiedza)	I3_W06	C1,C2	Wy1-15	N1, N2, N3
PEK_W02	I3_W06	C1,C2	Wy1-15	N1, N2, N3
PEK_U01 (umiejętności)	I3_U02	C2	Wy1-15	N2, N3
PEK_U02	I3_U05	C2,C3	Wy1-15	N2, N3
PEK_K01 (kompetencje)	I3_K01	C3	Wy1-15	N2, N3
PEK_K02	I3_K04	C3	Wy1-15	N2, N3

** - wpisać symbole kierunkowych/specjalnościowych efektów kształcenia

*** - z tabeli powyżej